

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี
The Guidelines for School Curriculum Administration of Chiang Saen
Academy School

นางสาว กนกพิชญ์ เชื้อเจ็ดตน

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรภ รัตนวงษ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พูนชัย ยาวีราช

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน และคณะครู จำนวน 29 คน 2) เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนต้นแบบ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร รองลงมา คือ การนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร และ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การประเมินการใช้หลักสูตร มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ
2. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดการหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนโดยยึดตามสภาพของโรงเรียน มีการปรับปรุงและแก้ไขใหม่สำหรับหลักสูตรที่ไม่ประสบผลสำเร็จ เน้นรูปแบบที่ให้ครูไทยจัดการเรียนการสอนใน 8 กลุ่มสาระ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลโดยจะหาทั้งข้อดีและข้อเสียว่ามีส่วนใดบ้างที่ต้องปรับปรุงโดยมีจัดทำอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำข้อมูลเป็นรูปแบบของรายงานการใช้หลักสูตรและมีการรวบรวมการใช้แบบสอบถามในเรื่องของการประเมินการใช้หลักสูตรในทุกๆปี โดยแบบสอบถามที่ใช้จะให้ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระเป็นผู้ประเมินและผู้ปกครองจะมีการประเมินในภาพรวม

3. แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมีโดยแยกเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบท ควรมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาเป็นส่วนช่วยในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบัน มีวางแผนการใช้หลักสูตร และการจัดทำข้อมูลในระยะยาว มีการวางแผนในการใช้หลักสูตรในระยะยาว หลักสูตรสถานศึกษาควรมีความยืดหยุ่นและเน้นที่สามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริง 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจในเนื้อหาส่วนต่างๆของหลักสูตร ต้องนำหลักสูตรที่จัดทำขึ้นไปใช้เพื่อหาข้อดีและข้อเสียเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ สามารถสื่อสารให้ถึงตัวผู้เรียน 3) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร ควรมีการนิเทศกำกับ ติดตาม เพื่อตรวจสอบและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศจากผู้มีความรู้โดยเฉพาะ 4) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร มีการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและนำมาปรับปรุงเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการประเมินการใช้หลักสูตรในทุกๆปี หลังจากจบปีการศึกษาควรมีการประเมินการใช้หลักสูตร โดยมีการประเมินจากครู ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อนำผลการประเมินมาจัดทำรายงานสรุปผลการประเมินการใช้หลักสูตรในท้ายปีการศึกษา การประเมินการใช้หลักสูตรต้องตรงตามหลักสูตรที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ การประเมินการใช้หลักสูตรจะต้องคำนึงถึงสภาพจริงของการจัดทำหลักสูตรตั้งแต่การวางแผนการใช้หลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรและรวมถึงการประเมินการใช้หลักสูตร

Abstract

The objectives of this study were: 1) to examine the circumstance of school curriculum administration of Chiang Saen Academy School. The research instrument was questionnaire and the population was 30 participants including 1 school administrator and 29 teachers. 2) to review the best practice of school curriculum administration. The research instrument was structured interview and the specialist informants on the best practice school curriculum administration were school administrators and head of academic affairs. 3) to propose the guidelines for school curriculum administration of Chiang Saen Academy School. The research instrument was structured interview and the specialist informants were 1 school administrator, 1 educational supervisor, 1 head of academic affairs, and 1 school committee member.

The results showed that:

1. The circumstance of school curriculum administration of Chiang Saen Academy School was rated at the high level. The individual aspects analysis showed that the aspect holding the highest mean was curriculum implementation planning, followed by supervision, monitoring and tracking the curriculum implementation which were rated at the high level, while the aspect holding the lowest mean was curriculum evaluation rated at the high level.

2. The best practice school curriculum administration showed appropriate curriculum administration consistent with the school context, improving and revising unsuccessful curriculum, concentrating on assigning Thai teachers to teach 8 key content areas, gathering and analyzing data to examine pros and cons for improvement of the curriculum systematically, developing report on curriculum implementation, using questionnaire for curriculum implementation evaluation every year by teachers teaching each content area performing this evaluation and parents participating in the overall evaluation.

3. The guidelines for school curriculum administration of Chiang Saen Academy School were proposed into 4 aspects: 1) Curriculum Implementation Planning: Offer curriculum consistent to the school context, use new technology to keep information updated, design long-term plan on curriculum implementation, curriculum must be flexible and practical for real implementation. 2) Curriculum Implementation: Organize meeting for orientation about school curriculum, building comprehension on contents of the curriculum, implement the curriculum to learn about good and weak points for systematic revision and communicative to the learners. 3) Supervision, Monitoring, Tracking Curriculum Implementation: Supervise, monitor, track to evaluate and follow-up the curriculum implementation, receive advice or supervision from specialists. 4) Curriculum Implementation Evaluation: Conduct research relating to the curriculum in order to revise and improve the curriculum to meet with the changes, perform curriculum evaluation every year, evaluate curriculum at the end of every academic year by participation of teachers, parents and students in order to use evaluation results for reporting the outcome of curriculum implementation, curriculum evaluation must be consistent with the curriculum used with the students, curriculum evaluation must consider authentic situation of curriculum design from implementation planning to supervision, monitoring, tracking and evaluating the curriculum.

บทนำ

การจัดการศึกษานับเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันรัฐบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน การจัดการศึกษาให้เยาวชนและประชาชนมีศักยภาพนั้นมีสิ่งสำคัญที่เป็นมาตรฐานในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา คือ หลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องชี้ทิศทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนไปสู่จุดหมายปลายทางตามที่หลักสูตรกำหนด หลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐจะต้องจัดการศึกษาให้แก่ปวงชนชาวไทยทุกคน ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 2) การบริหารหลักสูตรเป็นกลไกและเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งในการนำหลักสูตรสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษาได้ตรงตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนการจัดทำหลักสูตรถือเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยที่เป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะบรรลุผลตามที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตรหรือไม่และมากน้อย เพียงใดขึ้นอยู่กับศักยภาพในการบริหารของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างจริงจัง จึงถือว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องรับรู้เรื่องราวและมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรเป็นอย่างดี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 : 5) พระราชบัญญัติการศึกษาพุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 22 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 52)

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถ ในการแข่งขันในเวทีโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555 : 54) พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 ที่มุ่งเน้น การกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542 : 36)

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพราะหลักสูตรเป็นเสมือนแม่บทที่มีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษาทุกระดับทุกระบบการศึกษา ทั้งระดับชาติ และระดับสถานศึกษา การจัดการศึกษาทุกระดับจะต้องมีข้อกำหนดว่าผู้เรียนจะเรียนทำไม เรียนอะไร เรียนอย่างไร จะทราบได้อย่างไรว่าผู้เรียนบรรลุตามข้อกำหนดหรือไม่ นักการศึกษาเรียกข้อกำหนดดังกล่าวว่า หลักสูตรการจัดการศึกษา และการพัฒนาการศึกษาจะไม่สัมฤทธิ์ผลหากไม่มีหลักสูตรเป็นโครงสร้างและเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา การที่จะพัฒนาคนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมจำเป็นจะต้องกำหนดแนวทางไว้ในหลักสูตร เพื่อจะได้พัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลตามที่สังคมต้องการ ดังนั้นในแต่ละครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาจะต้องมีหลักสูตรเป็นพื้นฐานหลักและเป็น

แกนสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องทำความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ (ธงชัย ช่อพฤกษา, 2548 : 3-5)

การบริหารจัดการหลักสูตรมีแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตั้งแต่การวางแผนการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การสนับสนุนการใช้หลักสูตร การนิเทศและกำกับติดตาม และการประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการบริหารจัดการหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็น สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ความเจริญก้าวหน้าในยุคปัจจุบัน (ประเวศ เวชชะ, 2562 : 438)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 3)

หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถโดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพของตนรวมถึง มวลประสบการณ์ ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำไปสู่การปฏิบัติได้ 2 (กรมวิชาการ, 2545 : 5) การบริหารงานด้านหลักสูตรของสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางซึ่ง คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำหนดจากนั้นสถานศึกษาจะต้องทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร่วมกันวางแผนกำหนดแนวทางในการพัฒนาทางการศึกษาของสถานศึกษา จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองท้องถิ่นและชุมชนเน้นการปฏิบัติ มีการประเมินผลตามสภาพจริงให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 12)

โรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จัดการศึกษาในระดับอนุบาล และประถมศึกษา โดยจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ซึ่งจากการศึกษารายงานการพัฒนาศุภาพการศึกษาของสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 2560 ถึง 2562 (SAR) ของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี และการสอบถามจากคณะครูพบว่า บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่เพียงพอในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีเวลาเตรียมความพร้อมน้อย จึงขาดความมั่นใจในการจัดทำหลักสูตร และการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ขาดความแน่นอน ไม่ชัดเจน จึงมีระยะเวลาในการจัดทำหลักสูตรน้อย มีเวลาในการวางแผนน้อยเกี่ยวกับการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลและขาดความต่อเนื่อง ประกอบกับการที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ความรู้ในสาขาต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น และเทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งทำให้บุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุง

ตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี และศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนต้นแบบ เพื่อนำผลการศึกษาไปเสนอเป็นแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี โดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี
2. เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี

ประโยชน์ของการการศึกษา

1. ด้านความรู้

จากการศึกษาครั้งนี้จะได้องค์ความรู้จากส่วนของสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตั้งแต่การวางแผน การนำไปใช้ การนิเทศติดตาม และการประเมิน ได้เรียนรู้ถึงแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนต้นแบบที่เราจะสามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาได้แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปเป็นแนวทางการบริหารหลักสูตรภาษาอังกฤษของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมีต่อไป

2. ด้านการนำไปใช้

จากองค์ความรู้จากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในส่วนของการวางแผนงาน การปรับปรุงโครงสร้าง ร่วมทั้งการบริหารหลักจัดการสูตรภาษาอังกฤษ สามารถสร้างแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี ตามที่กำหนดได้

ขอบเขตของการการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี โดยยึดตามหลักบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของกระทรวง เวชชะ (2562 : 399) มีดังนี้

- 1.1.1 การวางแผนการใช้หลักสูตร
- 1.1.2 การนำหลักสูตรไปใช้
- 1.1.3 การนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร

1.1.4 การประเมินการใช้หลักสูตร

1.2 แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของวิจิรา เดชารัตน์ (2551 :

1) มีดังนี้

1.2.1 การกำหนดเป้าหมายเชิงเนื้อหา

1.2.2 การวางแผน/หาแนวทางและกำหนดรูปแบบ/ตัวแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแผน/ แนวทางที่กำหนด

1.2.4 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูลในอดีต/กับองค์กรอื่น/ผลในปัจจุบัน

1.2.5 การแก้ไข ปรับปรุง

1.2.6 นำไปทดลองปฏิบัติซ้ำจนกว่าจะได้คำตอบหรือแนวทางที่ดีที่สุดสำหรับการแก้ปัญหา หรือ ดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ได้จริง

1.2.7 จัดระบบข้อมูลและบันทึกองค์ความรู้ที่ได้

1.2.8 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างการเรียนรู้

2. ขอบเขตด้านประชากร

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี ประชากรในการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และคณะครู จำนวน 29 คน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสน อคาเด มี ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเด มี จำนวน 4 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน

วิธีดำเนินการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี

ประชากรในการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 29 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษา และความร่วมมือในการประเมินความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นทำการตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ นำเสนอ สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การจัดทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นตรวจสอบให้คะแนน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวทางของ Likert

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ประชากร ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนต้นแบบจำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยได้สร้างแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนต้นแบบมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง โรงเรียน และวัน เดือน ปีที่ให้สัมภาษณ์ เป็นต้น

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ต้นแบบ โดยมีองค์ประกอบดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมายเชิงเนื้อหา 2) การวางแผน/หาแนวทางและกำหนดรูปแบบ/ตัวแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแผน/แนวทางที่กำหนด 4) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูลในอดีต/กับองค์กรอื่น/ผลในปัจจุบัน 5) การแก้ไข ปรับปรุง 6) นำไปทดลองปฏิบัติซ้ำจนกว่าจะได้คำตอบหรือแนวทางที่ดีที่สุดสำหรับการแก้ปัญหาหรือ ดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ได้จริง 7) จัดระบบข้อมูลและบันทึกองค์ความรู้ที่ได้ 8) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างการเรียนรู้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษา และความร่วมมือในการประเมินแนวทางการบริหารจัดการ
2. ผู้วิจัยดำเนินการนัดหมายผู้สัมภาษณ์ เพื่อทำการสัมภาษณ์

การจัดทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์
2. บันทึกข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและนำไปสรุปผลการสัมภาษณ์เป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 เสนอแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี

ประชากร ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี จำนวน 4 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน คีษานีเทศก์ จำนวน 1 คน ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสัมภาษณ์ ตามกรอบแนวคิดการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุด มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอหลักสูตรสถานศึกษาโดยมีองค์ประกอบ 4 ด้านคือ 1) การวางแผนการใช้หลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ 3) การนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินการใช้หลักสูตร ซึ่งเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questions)

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questions)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษา และความร่วมมือในการประเมินแนวทางการบริหารจัดการ

2. ผู้วิจัยดำเนินการนัดหมายผู้สัมภาษณ์ เพื่อทำการสัมภาษณ์

การจัดทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์
2. บันทึกข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมีและนำไปสรุปผลการสัมภาษณ์เป็นความเรียง

สรุปผลการศึกษา

1. สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร รองลงมา คือ การนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร และ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การประเมินการใช้หลักสูตร มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดการหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนโดยยึดตามสภาพของโรงเรียน มีการปรับปรุงและแก้ไขใหม่สำหรับหลักสูตรที่ไม่ประสบความสำเร็จ เน้นรูปแบบที่ให้ครูไทยจัดการเรียนการสอนใน 8 กลุ่มสาระ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลและแหล่งข้อมูลโดยจะหาทั้งข้อดีและข้อเสียว่ามีส่วนใดบ้างที่ต้องปรับปรุงโดยมีจัดทำอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำข้อมูลเป็นรูปแบบของรายงานการใช้หลักสูตรและมีการรวบรวมการใช้แบบสอบถามในเรื่องของการประเมินการใช้หลักสูตรในทุกๆปี โดยแบบสอบถามที่ใช้จะให้ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระเป็นผู้ประเมินและผู้ปกครองจะมีการประเมินในภาพรวม

3. แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมิโดยแยกเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบท ควรมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาเป็นส่วนช่วยในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบัน มีวางแผนการใช้หลักสูตร และการจัดทำข้อมูลในระยะยาว มีการวางแผนในการใช้หลักสูตรในระยะยาว หลักสูตรสถานศึกษาควรมีความยืดหยุ่นและเน้นที่สามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริง 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจในเนื้อหาส่วนต่างๆของหลักสูตร ต้องนำหลักสูตรที่จัดทำขึ้นไปใช้เพื่อหาข้อดีและข้อเสียเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ สามารถสื่อสารให้ถึงตัวผู้เรียน 3) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร ควรมีการนิเทศกำกับ ติดตาม เพื่อตรวจสอบและติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศจากผู้มีความรู้โดยเฉพาะ 4) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร มีการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและนำมาปรับปรุงเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการประเมินการใช้หลักสูตรในทุกๆปี หลังจากจบปีการศึกษาควรมีการประเมินการใช้หลักสูตร โดยมีการประเมินจากครู ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อนำผลการประเมินมาจัดทำรายงานสรุปผลการประเมินการใช้หลักสูตรในท้ายปีการศึกษา การประเมินการใช้หลักสูตรต้องตรงตามหลักสูตรที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ การประเมินการใช้หลักสูตรจะต้องคำนึงถึงสภาพจริงของการจัดทำหลักสูตรตั้งแต่การวางแผนการใช้หลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรและรวมถึงการประเมินการใช้หลักสูตร

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมิพบว่า ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร จากการศึกษาสภาพทำให้พบว่าสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมิ มีการวางแผนการจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะสถานศึกษามีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณะครู รวมไปถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับ สงกรานต์ เรื่องระเบียบ (2559 : 88) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ผลการศึกษาพบว่ามีการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ด้านการนำหลักสูตรไปใช้จากการศึกษาสภาพทำให้พบว่าด้านการนำหลักสูตรไปใช้ มีคุณภาพ อยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะสถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ ผู้สอนมีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการสอน ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับ พรนภา มาตั้นบุญ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในตำบลเมืองแปง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ข้อสรุปว่า สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า มีการเตรียมความพร้อมของครูในการใช้หลักสูตรโดยมีวิธีการประชุมปรึกษากัน ส่งครูเข้ารับการอบรม ผู้บริหารเป็นผู้นิเทศการใช้หลักสูตรและนำผลจากการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงการสอน ครูจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการ และเพิ่มเติมเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอน สำหรับการให้สื่อของครูจะพิจารณาตามความ

เหมาะสมกับวัย สติปัญญาและความพอใจของผู้เรียน มีการวัดผลตามสภาพจริง โดยการประเมินตนเอง ประเมินจากแฟ้มสะสมงานและการปฏิบัติงาน

การนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก อาจจะมีการวัดและประเมินผล และตัดสินผลการเรียนรู้ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนิเทศกำกับ ติดตามการดำเนินการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดนโยบาย กรอบแนวคิดทิศทาง เกณฑ์การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับประเวศ เวชชะ (2562 : 400 – 402) ได้ที่กล่าวถึงการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารดำเนินการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือและพัฒนาครูผู้สอนในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของการศึกษา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งการนิเทศกำกับติดตาม ควบคู่กับการใช้หลักสูตร

การประเมินการใช้หลักสูตร มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก อาจเพราะมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา มีการติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบกระบวนการ มีการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มุ่งเน้นศึกษาแนวโน้มและทิศทางการศึกษาเพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2551 : 42) ที่ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการประเมินผล เมื่อได้นำหลักสูตรไปใช้แล้วนั้น ควรมี การจัดการประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตรว่า มีความตรง วัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่

2. จากการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า แนวปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนต้นแบบตามแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับวจิรา เคารรัตน์ (2551 : 1) มีการกำหนดเป้าหมาย มีการวางแผน มีการกำหนดรูปแบบ การเก็บรวบรวม ข้อมูล มีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ มีการแก้ไข ปรับปรุง มีการนำไปทดลองปฏิบัติ มีการจัดระบบข้อมูลและบันทึกองค์ความรู้ ที่ได้และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ตัวของหลักสูตร มีจุดหมายที่ชัดเจน สิ่งทีกล่าวไปนี้จะป็นแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศทั้งวิธีการทำงาน มีกระบวนการและร่องรอยปฏิบัติจริงที่ค้นหาได้ นำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์ที่ตอบสนองความคาดหวัง ซึ่งสอดคล้องกับสมพร เพชรสงค์ (2548 : 15) ได้กล่าวว่าแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ หมายถึง วิธีการทำงานที่ดีที่สุดในเรื่องนั้นๆ ซึ่งอาจจะเป็นระบบบริหาร เทคนิควิธีการต่างๆ ทำให้ผลงานบรรลุเป้าหมาย ระดับสูงสุด ดังนั้นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ จึงไม่ใช่เป็นแค่เพียงวิธีการทำงานที่ดี แต่เป็นการทำงานที่ดีกว่า หรือที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นการทำงานในเชิงระบบบริหาร และเทคนิควิธีการต่างๆ ทำให้ผลงานนั้นบรรลุเป้าหมายสูงสุดและสอดคล้องกับอนันต์ นามทองตัน (2556 : 1) ได้กล่าวไว้ว่าแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) คือ การปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นภารกิจขององค์กร ที่จะนำพาองค์กรใดๆ ประสบผลสำเร็จ และเกิดผลเป็นเลิศในเชิงประจักษ์ มีกระบวนการและร่องรอยปฏิบัติจริงที่ค้นหาได้เป็นวิธีการทำงานใหม่ๆ ที่สถานศึกษา เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งนำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์ที่ตอบสนองความคาดหวังของชุมชน ผู้ปกครองและเป้าหมายของสถานศึกษาประสบความสำเร็จก้าวสู่ความเป็นเลิศได้

3. จากการเสนอแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี ตามวงจรคุณภาพ PDCA พบว่า การวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสน อคาเดมี ซึ่งจะต้องมีวางแผนการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินการ การนำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมีไปใช้ ต้องมีจัดประชุมชี้แจง ทำอย่างเป็นระบบ มีการสนับสนุนและส่งเสริมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี ต้องมีการนิเทศกำกับ ติดตาม อย่างเป็นระบบตามแผนที่วางไว้และผู้นิเทศต้องมีความรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา การประเมิน การใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี ต้องมีการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตรโดยต้องยึดการประเมินตามสภาพจริง จากที่กล่าวมานั้น แนวทางส่วนหนึ่งเป็นการตั้งหัวข้อที่เข้าใจง่ายและแสดงให้เห็นคุณค่าหรือผลสำเร็จที่เกิดขึ้น และมาจากกระบวนการในการคัดเลือก ที่ซึ่งมีขั้นตอนการค้นหาที่ตัดสินจากความรู้สึก แต่ควรตัดสินด้วยหลักการและเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับ ไพโรจน์ ปิยวงค์วัฒนา (2545 : 85-87) ได้เสนอวิธีการเขียนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศที่ดี ควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การตั้งหัวข้อหรือชื่อที่น่าสนใจ เข้าใจง่ายและแสดงให้เห็นคุณค่าหรือผลสำเร็จที่เกิดขึ้นและมีส่วนประกอบภายในเรื่องที่มีการลำดับเชื่อมโยงเนื้อหาบอกเล่าขั้นตอนการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ นำมาร้อยเรียงเป็นเรื่องราวในลักษณะความเรียงที่ใช้ภาษาเรียบง่าย สั้น กระชับ ชัดเจน ไม่ต้องแปลความ และควรมีส่วนประกอบที่สำคัญ และบุรชัย ศิริมหาสาร (2547 : 3-6) ได้กล่าวว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศที่ดีนั้นควรจะมาจากการค้นหาที่ดีเช่นกัน ต้องตอบคำถามให้ได้ว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศที่เราเลือกนั้นมาจาก กระบวนการคัดเลือก การวางแผนงาน การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เป็นระบบหรือไม่ กลุ่มงานประเมิน และกำหนดมาตรฐานงานได้จัดการความรู้หรือไม่ การจัดทำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศควรมีขั้นตอนการค้นหา ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็น และไม่ควรละเลย ไม่ควรเลือกหรือตัดสินจากความรู้สึก แต่ควรยอมรับได้ด้วย หลักการ และเหตุผล และจากระบบข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงที่มีขั้นตอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ในทุกระดับ มีการวางแผนการใช้หลักสูตรในระยะยาวและสามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริง
2. ในการกำกับการนิเทศติดตาม มีการจัดทำที่เป็นระบบตามแผนที่วางไว้ มีการนิเทศติดตามผลในทุกภาคเรียน การนิเทศติดตามต้องอาศัยผู้นิเทศที่มีความรู้ มีการประเมินตามสภาพจริงให้ครอบคลุมในทุกด้าน

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการวางแผนการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และควรมีการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของครู และบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี
2. ผู้วิจัยควรศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินหลักสูตรระหว่างโรงเรียนเชียงแสนอคาเดมี กับ โรงเรียนเครือข่ายเอกชนต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงฯ.
- _____. (2551). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงฯ.
- _____. (2555). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2554. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงฯ.
- ธงชัย ช่อพุกษา. (2548). การบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2547). การจัดกรตวามรู้สู่องค์กรอัจฉริยะ: Best Practice. นครปฐม: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.
- ประเวศ เวชชะ. (2562). การบริหารหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 5). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พรณา มาตันบุญ. (2547). สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในตำบลเมืองแปง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- ไพโรจน์ ปิยวงศ์วัฒนา. (2545). ยุทธศาสตร์การพัฒนาชาติตามแนวทางชุมชนพึ่งตนเองแบบยั่งยืน: กรอบนโยบาย และตัวแบบการจัดการ. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์, 42(3), 85-87.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วจิรา เดชารัตน์. (2551). 50 ปี กรมการพัฒนาชุมชน: อุทิศตน พัฒนาคณะ สร้างชุมชนอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: กองแผนงาน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- สงกรานต์ เรืองประทีป. (2559). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปทุมธานี.

สมพร เพชรสงค์. (2548). Best Practices. *วารสารดำรงราชานุภาพ*, 5(15), 26-43.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.*

2545. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตร*

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อนันต์ นามทองต้น. (2556). *มองทางลัดสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ*. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.